

מאורח חיים כפרי לאורח חיים מערבי

לילך חדד, דניאל חזן, ירדנה בוטה,
אילת צולק, יאנה כץ, רחל קורמן,
ד"ר מנחם ביתן

שיטה:

- ארגון ערב בריאות ליוצאי אתיופיה ומתן הרצאות בנושאים כמו מחלות זיהומיות, סוכרת ויתר לחץ דם בשפה האמהרית.
- הפצת פרסום בשפה האמהרית בערוצי תקשורת מקומיים.
- הקמת דוכנים למדידת לחץ דם ו-BMI.
- הקמת דוכן עם אוכל מסורתי והסבר על שילובו באורח חיים מערבי.

ממצאים:

- נלקחו מדדי לחץ דם ו-BMI ל-70 משתתפים, כ-70% הציגו תמונה של יתר לחץ דם וסוכרת לא מאוזנים עקב שינוי תזונתי וחיפית יתר למצרכים מתועשים ומעובדים.
- העדר מיצוי טיפולי עקב מחסום שפתי וקושי תקשורתי.
- חוסר ידע על קיומו של מוקד תרגום של משרד הבריאות לצורך התגברות על פערי שפה ותרבות בהם הם נתקלים.

רקע:

מתחילת שנות ה-80 עלו ארצה כ-90,000 בעלי זכות עליה מאתיופיה. נערכו 2 מבצעי עליה: "מבצע משה" ב-1984 ו-"מבצע שלמה" ב-1991. קליטתם של יהודי אתיופיה הציבו אתגרים רבים עקב פערי תרבות ואורח חייהם, כך שנדרשו שנים רבות לשלב את הקהילה באוכלוסיית ישראל. רוב הישובים בהם מתגוררים יוצאי אתיופיה הינם ישובים מאשכול חברתי-כלכלי בינוני ומטה. בעיר בית שמש מתגוררים כ-4600 בני העדה האתיופית.

יוצאי אתיופיה עומדים בפני אתגרים רבים, כגון אורח חיים שונה, שיטת בריאות, תזונה ותחלואה מערבית שאינה מוכרת להם: יתר לחץ דם, סוכרת, השמנה. החסמים העיקריים בקרב אוכלוסייה אתיופית הם חסמים שפתיים, חוסר מודעות ותפיסה מסורתית שונה.

מטרה:

- מתן הדרכה נגישה בשפה האמהרית לאוכלוסיית יעד במקום ריכוז גבוה של יוצאי אתיופיה.
- הסבר לגבי מחלות העולם מערבי, זיהוי מוקדם ופניה לטיפול.
- שיתוף פעולה בין מערכת בריאות, רווחה ועירייה לבניית גשר ופעילויות בריאותיות-חינוכיות תואמות תרבות.

מסקנות:

- תיווך תרבותי לאוכלוסייה מבוגרת מעודד אותם לפנות לעזרה ללא היסוס.
- שימוש תכוף במוקד תרגום בכל פניה של דובר אמהרית מצמצם פערי שפה ונותן תמונת מצב מדויקת ואפשרויות טיפול.
- ביצוע בדיקות סקר מאפשר גילוי מוקדם של מחלות מערביות.
- הדרכת האוכלוסייה על סימנים מוקדמים של מחלות וטיפול האפשרי בעזרת מפגש פרונטלי בשל חוסר חיבור למדיה. נרשמה הענות מרשימה.

המלצות:

- ימי בריאות מרוכזים לאוכלוסיית היעד עם אנשי מקצוע דוברי אמהרית.
- שילוב של אנשי מקצוע דוברי אמהרית בקופות חולים על מנת לתת מענה מקצועי וממוקד תרבותית לכל שכבות האוכלוסייה.